

969

Inst. Komp.

1

Mos. St. Br.

P

Nie pożyczaj się
do domu.

1888. XII. 165

W. Kochowski

Kamien Swiäetwa

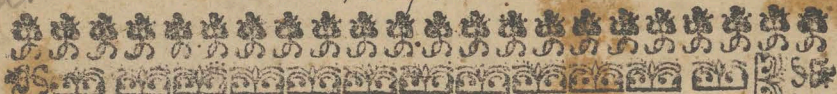
roku
1668

G. m. Dr.

250.k.

1889. XII. 83.

KAMIEN

S W I A D E C T W A

Wielkiego w Koronie Polskiej/

SENATORA

NIE WINNOSCI.

Przez

Jednego Ślącicá Polskiego

W Y D A N Y.

Wspierana Ruchem

BIBLIOTH. UNIV.

WIGELLO-ONICHO

Roku Pańskiego/ 1668.

1
Ri

CRACOVIENSIS
UNIVERSITATIS
LIBRARIUM

I 696

LAPIS
TESTIMONII

ADESTEPOPVLI

Seu qui bicipitis Aquilæ Imperiali subiacetis Gubernio

SEV QVOS

In candidæ Altis coronato Nido, dulcis Libertatæ
& perennis gloria.

Educauêre.

In contiguo Imperij Regniq; Limite

Situs LAPIS

Non Corinthio ære fulgidus, Aut Phidiaci Stylî
sculptus Magisterio.

Sed massa rudis ac impolita
Obbrutescentibus hominum linguis.

LOQVAR.

Non multa sed magna
Non magnifica sed vera
Non inania sed solida.

(†) 2 7.055

Illu-

Wtorot

~~8.250~~

6989

Illustrissimus GEORGIVS Comes in Wisnicz & la-
rossaw LVBOMIRSKI Sac: Rom: Imper: Prin-
ceps, Supremus Regni Poloniæ Marechaleus, ac
Exer: Camp: Dux, General: Cracouien: Pere-
assauien: Nizynen: Olsztynen: Sccepulien:
&c. &c. Gubernator.

Orbis Europæi decus. Throni Sarmatici fulcrum.
Æqualitatis legumq; Poloniæ Vindex. Inco-
parabilis Togâ & Sago Ciuis.

DVM SE

Patriz Filium non Priuignum.

Libertatis Alumnum non mancipium

Regum Ministrum non Seruum.

Ostendit.

Clodiano Iudicio Iudicibus Indicibusq; iuxta Emptis,

Pulsa Innocentia:

In Exilium iit.

Nullo demerito.

Nisi quia innocentis Abelis frugales victimæ

Gratæ celo:

Exosi Cain spernebantur.

Inde ille terrâ pulsus, hic Patriâ.

Ah sæculum:

Cupreum vitio paracharagmatis dicendum, fer-
ro & Chalybe durius.

Ah virtus.

Dominam te putâram, cum sis serua fortunæ.

Tygie-

Tygielinus & Iccllus

Etiā seruiente Roma absurda Nomina
Quid mali ministri sub Bono Principe possent
Monstrauere.

Sed. recogitandum

Haud diuturnum cursum esse potentia non
sua vi nixa:

Seianus perdidit plures; inuenit à quo perderetur.
Eius discant exemplo, quæ suo sentient casu.
Nam Principes nec in æternum irascuntur

Quã Dii sunt.

Et memores amasse odia ponunt gratiamuè

Quã Homines.

Vos Aduerz Indigenzq;

Credite Lapidī Heroem LVBOMIRSCIVM
iniqua passum.

Immeritū exiliū innocētia non culpæ documentū est,

Inter virtutis prodigia æquanimiter toleratum,

Vos Superstitēs Posteritasq;

Prosequimini & Condolete:

Non iam Heroi cui Vniuersus Orbis Patria,

Sed Quassata Polonia.

In qua

Scelera sine Pæna,

Virtus sine præmio.

Veritas non sine liuore.

Sperandum tamen & vouendum.

(†);

Non

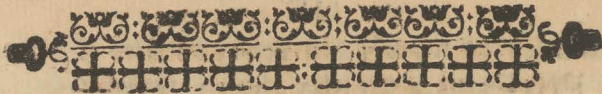
Non esse abbreviatam manum Domini:
Ac malos sequi Vitorem,
A Tergo Deum.

At
Tv, In-
clita Vra-
tistaviensū
Ciuitas, olim
Poloniæ pars &
Socia, nunc Oc-
cidētalis Imperij De-
cus ac propugnaculum
quæ tantū Heroem co-
mi humanitatis officio ex-
cepisti, colis amicè ac reti-
nes. Maeste animo generosa vi-
porum fortium altrix, & in perpe-
tuos diffusa ramos Æuiterna Laurus
cresce In cuius sin, Indignationis.
Regū fulmina non feriunt In-
nocentes Heroas.

Ac eo nomine Poloniam tibi obstrictam scio
Aduene Poloni Sub acitum hac Vrbe
Cursim dedere,

KA.

K A M I E N
S W I A D E C T W A.

I.

Sam sam ná slovo prosz was Klarody/
Lub ktorym Orzel dwugłowy pánwie/
Gdzie Dunay gdzie Rhen nie chamowne wody
W bezdenne Balczym pedzi y Kierwie/
Lub ktorych gniazdo Koronney swobody
Dniepr z Wisła nurey swymi oplukwie:
Sam sam ná slovo Niemcy y Węgrowie/
A wy z Polaki zbraceni Czechowie.

II.

A ktorzy za Herb Pogonia waleczno
Maiae/ Lychwyscie pokolenie bytny/
Lub z Polakami z przymierzony/ wieczno
Przydajnia/ Prusow rodzie starozytny/
A z Cnota wassa z inflanci stateczno
Ktorych Ocean otacza bleskitny:
A tey Korony co testescie ciatlem/
Daruycie kamien momencikiem matrem.

Ka₂

III.

Kámién to mowi / ten który tu siedzi
 Przy Pánstw gránicy obu posádzony/
 Korynthiackiey nie świecny od miedzi
 Nie Prápytellá dlotem wydrożony;
 Ale glaz gruby wy wiecie Samótedzi
 Prostym náctury kúnstem obrobiony /
 Kámién á zowych / co ná cudá nowe
 Prometheusz ie przersugał przez głowa.

IV.

Kiedy Slinogorz pochlebny / gardzielo
 Opánowá wósy / w gynieł niemowa;
 Kiedy złość z Cnoty tryumph sobie ścielo
 Pomste z niewinnych ciągnac wárcogłowa/
 Ozywe sie Kámién / á choć słow niewiele/
 Rzecz wam o powiem dzialá sie iátkowa/
 Szad doświadczona prawdá miewá probe /
 Gdy sie ná zwierzchno nie sádzit ozdoba.

V.

Kiedy iuz w twárdym Diámmencie ryce
 Játa; ten Ortel Polsze ocrabily /
 Ze Jágielowskie Jmie známienice
 A z zyciem Pánstkim kwapi do Mlogily/
 Kiedy Potomstwo co Bog dáł sowice
 Pánu krocone dni w ziemié w pedzily:
 Poca sie mozgi y sá lone gtoroy:
 A w niebis Dekret / Kro Krolem gotowy
 Biedzi

VI.

Biedzi sie bystrość/ Ktorey rozum buży
 Wieczney przywodzi wyrok o pátzności;
 Mocne przyznáie Gálle y Fráncuzy/
 Ale tu Boskiey cożto wszechmocności;
 Chociaż Sennonom z Rzymem szczęście pluży
 Przecie zginely w swoiey záwziętości;
 Moc ich tako snieg od Sloncá topniecie;
 Nie każdy wciékl Lew/ gdy ten, kur piele.

VII.

Piele ten Rogue przed pulnoctem guly/
 A cudze smieci wárcunie y grzebie
 Pobudził Wlochy/ Hispány/ Sykuly/
 Europie wszytkiey mysloc o pogrzebie/
 Słyša go piękney Adriey Insuly
 Już też Polsko ma kuśi y o ciebie:
 Mátó ná iednym Fráncuskich Panstw Tronie/
 Goracy chłodnym mysli o Tryonie.

VIII.

Ná suchwal idzie/ Kreci sie y wije
 Nigdy pokoiu Dziwak nie cierpliwy;
 A wárcoglowe wznawiaiac fákcie
 Nieśa w prostocie Narod ten Cnocliwy.
 Jako gdy ciepły promień z Sloncá bije/
 Czyni sie z sniegu strumień popedliwy:
 Tak oni włásnie Swiátá już przed zgonem/
 Żywotá zbyć chcą pod zimnym Tryonem

B

Jako

IX.

Jako kłócili Królestwa Europy/
 Pomnieć możemy/ wszak co świeże dzieje:
 Francuskim złotem zaciągi y Tropy
 Verbuie Gustaw y stroi Turnieie/
 Przez nich y Turczyn dobrze wstawil stopy
 Wpansiw Chrześciańskich granice y knieie/
 Flawet ciemnego Plutona gawiedzi/
 A co w Auernie przed nim niedosiedzi/

X.

Siadła nienawisc chciwe myśli zenie/
 Czemu drugłowy Orzel porost pierzem;
 Czemu Rakuski Dom wtey swiata cenie!
 Duzych Pansstw mnogim zmocniony żołnierzem:
 A choc dworazy/ z Marki y po zenie
 Obowiazani krewności przymierzem/
 Jeden przed drugim chce miec swe Tytuly
 Porowna besc stop ziemie ee Amuly/

XI.

Bo kiedy Bog chciał Rakuska Linia/
 Przymiesc do takiey wyniosley Fortuny/
 Gdy im Hiszpany y Luycania
 A portugalskie wrzce dal zagony
 Baskelle Belgi Wegry Boemia
 Tladeo Cesarsti goy Tron postędziony;
 Boli to Frankow / y gryzo sie wiecznie
 Niechcac przed soba miec Niemcow koniecznie.
 Dla

XII.

Dla tegoż sámsze oro sie stáráli/
 Zna to ich sie nasádziley Kády;
 Jakby Káruy Wáyma pokonali
 Szukáiac przyczyn nieślusnych do zwády
 Lub nieprzyjaznym ich je pomoe dáli/
 Lub ná nich bliskie podwodzác Soslády!
 Ten chce przodkowác/ ow nieda/ y slusnie/
 Zkad przecionemi zostawáia dusnie

XIII.

Zgadze Imprezá nieślusna záiste/
 Polskie w tracáia ná Tron Kondensjá
 Chociaß Statuty y Práwa Oczyste;
 Jáwnie ten zawod wáli y porusá/
 Chociaß trudności widza oczywiste
 Koncepty smáza mozgi sobie susá/
 Złoto brzet wrzást/ gtos/ szet zeláje dáie:
 Dármó Fráńkowie. Bog Krole rozdáie

XIV.

Ocoż wam idzie/ y co was ostroga
 Do tak baloney pobudza Imprezy?
 Wzdyć wiecie dobrze Polska je wboga/
 A je zniey wciékt wasz Henryk Walezy/
 Wasze przykłady náuczyc was moga;
 POCO tam kwapic z kad ieden vbiezy:
 Bystry Ligerym y Sequany wrody
 Wiech nie rozumne zawstraca zawody.

XV.

Trudnaſto trudna/ y głowy nie cylek;
 Podawać Krole/ y osadzić Trony/
 Najwyżſzy ſobie zoſtawił od wiek
 Order/ rozdawać Sceptra y Korony:
 On byſtym okiem widzi to zdalek;
 Kto na Sarmacki Tron teſt przeznaczoney
 A w Parlamencie Niebieſtim Francuza/
 Wznano Szczęſcia tego za Excluſa.

XVI.

Nie tak Zodyniec w Puſczy otoczony
 Gdy nań Oſoznik oſtym żebem ſięcze/
 Gryzie ſie widzac grot w pierſi wpuſzczony
 Ze z niego gęsto poſoka już ciecze/
 Rozładły rzuca kłem na wſyckie ſtrony
 Srożyſy/ gdy widzi tje nie wciecze.
 A desperackim rozżarzony gniewem
 Ścinając/ mści ſie nad niewinnym drzewem/

XVII.

Tak ont właſnie gdy im myla ſyki/
 Grono Polakow kochając ſwobody/
 Gdy ich zawziętość y ſkryte praktyki
 Odkrywſzy figle wſtracają zawody;
 A pokreconey ſubtelności wniki
 Widza proſtote lubiace narody.
 Z inſzey is poczyna mniemając że brda/
 Z kłociwſzy wodę nie proznować z woda.
 Tu już

XVIII.

Tu już Párnastich Pánie n grono chetne/
 Trzebá by wásey pomocy doznatem/
 Abym te z krzywda dzieła cák pámietne
 Jak we zwierciedle Polszce pokazalem:
 Tlamazenie prawo bez práwne y szretne;
 Zdeptáne Sady z ówiceym Trybunalem/
 Mácieycie sie krzywdy przy slusności ostrze/
 Wásey Allrei wyrzadzoney Siostrze.

XIX.

Alle ty naprzod niechybny pámiecti
 Pomoj mi proste Clio ówiatobliwa/
 Co też wzdry bylo zadarkiem niechecti
 Z kad ná Márshalká iad sie ten wyrywa/
 Ktora cák wielki pozar istrá niecti
 Ktorem dżis wszytká Polska w gorywa/
 Ze rzekl Pánem byc/ cák tuże w tey mierze/
 Ktorego zgodnie ówiat Polski obierze.

XX.

Tey w ktorey zyte pieşzoney wolności/
 Wintnem bronic y szrec z wśelkzey sily:
 Choćby odchláni choćby wysokosci
 Wraz sie ná moie głowe obáliny:
 Chybá je Stány Koronne wiedności
 Wśyctkie sie ná to wedlug praw zgobdily/
 To y ia zniemi. Alle gdy ci niechca/
 Dármo Kondego projne myśli lechca

XXI.

Wintem Polskiej Włóce mey Koronie
 Wzorym sie wlagi/ wrodził/ wchowal/
 Abym respektu trzymać nastronie
 Wcale swobody słote ley zachował/
 Przesięgł: nńc wrym Senńtu gronie
 Gdy nńcen Dżad Pan moym nie wólowal/
 Takli w sumnieniu zńtre skrupul tegi?
 A chce odstńpic strńgliwoey przysięgi?

XXII.

A; nieodstńpic: do skonu żywotń
 Pożo dni moich nńcey tu nińskńci/
 Potrzymanń swobod drogiego kleynotń
 Koronnym Synom pozney pomocnońci/
 Zńwńrce tńkim tey Korony wrotń
 Co nieprońonych/ co ich podkń gńci/
 Wrym mie Czotń mń wpewnia y cieńzy/
 Krotcy niezwalczy żadne Interessy.

XXIII.

A tńki kńjdy co Wńtke przebńcie
 Zń biedny Jurgiele y zń troche slotń/
 Niechńy mu nigdy dobrze sie nieństńcie/
 Wozzyskim Domu niech bedzie sierotń,
 Niech cudnie Kory pńcierń y krńcie/
 Wrotńkach sgrzyńliwych dokonzy żywotń;
 Niech y gńrńka gńńc zńlym Bńńim bierze/
 Kżo jest Zńboycy Oczzysny wtey mierze

Kżetł

XXIV.

Rzekł. záras w sytkie Bocytu Zárpáje
 A wiozány ná frogim Kapistrze
 Cerber Trovgłowy / tozác piány wyie/
 Okropny łoskor wiátry wieia bystrze
 A poliezkow piekielnych Gwardyje
 Z chodza sie w rade y Auernu Mistrze
 Z dymney puszczeni Proserpiny celé
 A z Julzáranim subtelni Armfelé

XXV.

Schodza sie w rade w pársku zámełstáni
 Consiliarze/ ná rak na głé wici/
 J dzie Demosten Cyneás Seiáni
 W byscy stárego wieku Foruscyci:
 Tusz Máchiawel znaglebšy ochłáni
 Co troych Florenzo Dynástorw sie szyci
 Tyranská Mistrzem: A zewym Polsko stráché
 J dzie z Ecruskim Sancon Ballimáchem

XXIV.

A gdy znedzone wieczna meka cienie
 Zásida w rade y Rycerskie kolo/
 Z ewizonych Rychel dŹst te słowa zenie
 Ponure smuckum námarscywšy zolo!
 E y wrey zes terás ma Gallia cenie
 Tak stónce Franko m świeci niewesolo;
 Zektorym był swiaté ciásny: Tym w bodzy
 Sarmatowie dzis silni sa y srodzy?

Sára

XXVII.

Sarmatowie co; marny pełni buty
 I którzy wश्यko mając nic niemają /
 Dłis prawą piśo y dumne statuty
 A mało ważne iutro porzucą /
 I dobrego rzadu gmin cąle wozuty
 A woyny w domu niemiejni czekają;
 Miecz w słowách mając / dają szych foremny /
 Tym światu strąśny národ ten nieczemny

XXVIII.

A Francuzowie národ co národow
 Páni / silá mu ustryć musiá /
 Co zycznych Krolestw Pálestyny grobow:
 Któ waleczna ich popodbiá /
 Co bezdennego morzá trudnych brodow
 Onych od ważna nogá podeptá /
 Izráelitom morze droge óciele
 Toż Fráńkom czyni do mocney Rupelle.

XXIX.

Dármo twoy napisz Hertulesie sumny
 Zá Gades y morz Hispáńskich otwoga:
 Západly pyśne dáwnościá Columny
 Przeszedł ich Fráncuz niedoścígła droga /
 Wielkich Pirámid konst on nierozumny
 Szpady Fráncuskiej okurzony trwoga:
 Zwáwyli Mábryd zechce stánac bykiem
 Stráchu sis pewnie nábieterze z Meksykiem
 Pewe

XXX

Pewnie nabierze/ y świat jedna rąza/
 Gdy błyśnie piorun tąd możnego Tronu/
 Jeżeli Polak z Franciey wraza/
 Zguby swey szuka y prakiego zgonu/
 Xcałki głupi lekce sobie waja/
 Lilitę wszyćpic w srod Sepremetionu!
 Niewdzięczny/ nieznaś dobr swoyeh Narodził/
 To lepiej ostom rość w Polskim ogrodzie!

XXXI.

Skąd je im wiekšy ozdoby nadszicia/
 Gdy Borbon siedzie na Polski Stolicy/
 Chyba iżeby chcieli Kolodzieta
 Ják pierwey szukać wnikczemney Kruswicy/
 Alboli teora Zaporowska knieta
Qualificatum subiectum wżyczy!
 Dopiero wolność sufragij bandzie
 Gdy Grondal ieden na Tronie ich siedzie.

XXXII.

Ale ta wolność Szkapo wykielznány/
 Dieży na przepaść y zguby swey szuka/
 Nliech iedno bandzie troche przytrzymány/
 Wlożyć nań siodło/przybrać mu munstulá/
 Znajdziemy gaste znajdziem Kawecány
 Wktorych na Jezdca podsobnik niesuka /
 Z ich Niepozwalam przykroćić im Togi
 Czym to narod ten y Pánom swym frogi

XXXIII.

Wec Purpuráci pieklá bezdennego /
 A ciemnych Káycow zgrómadzony gminie
 Ruście konceptu naysubtelniejszego
 Wcák spráwie wázney woták wysokim czynie/
 Niech wie potęge Aweru ciemnego
 Swiát/ y o możney slyšy Proserpine
 Gdy niebá rušyc Kondeuš niemože
 Uzáz mu Favor Cočytu pomože.

XXXIV.

Bo iesli swoje wważympozytki
 A Pánstw Plutóná rozszerzenie Gránic /
 Oiáko wielkie z Gálliey nam wšytkij
 Przychodza Flocty ktorých trudno gánic :
 Kedy saboystwa gestke/ wielke zbytki /
 Gdzie naywyššzego imie práwie zánic
 Ná pojedynkách zrzesi zágeszony
 Do nas Duš Ida. cáłkem milliony.

XXXV.

A gdy Kondego bendzicie wšyzieli
 Władna pánuiac reka ná pulnocy :
 Polsze Fráncia grzeczności wdzieli
 A z pelny niecnosť bezki im wtoczy/
 Wiec ná nie trzebá jebyscie wyglad mieli
 One wspieráiac y byc tey w pomocy /
 Ruście dziś mo;gow/ ná coście tu przyšli
 Kto w Erebie/ niech o Erebie/ myśli.

Doptes

XXXVI.

Dopiero kiedy wéichna powoli
 Otrepane Piétká gniexliwego sumy/
 Rzege Dallimách/ pretkoli diugoli/
 Utróćim przećie Polakom tey dumy:
 Beda wtey steći pewnie poniewoli
 Pomieszáwšy te niedośle rozumy:
 A co od Prządłow złota wolność wzięni
 Wzéláżny kruszec pretko sie od mieni.

XXXVII.

Przeiałem ja ich práwa y zwyczáie
 Tu moje zniemi przepedziwšy láćá/
 A choé Ekruske mile mi teź kráie
 Wtym sie obmieškal zimny cześć ówiátá;
 Co pokoy rodzi y co woynie dáie
 Przez co wolności ich woje bydz strátá:
 Choć krzywo ná wie pogladali Szláchtá/
 Ratio Staru przy mnie zá Olbráchtá.

XXXVIII.

Jákim rzad v nich prowadzi sie kstatem/
 A spráwiedliwość zbyt niespráwiedliwa
 Ten cudze bierze/ swoe trácac Ryzátem:
 Ow zaslužehšym myto ich porywa/
 Ten starb publiczny krádnie/ á ow gwałtem
 Krzywdzi sieroty/ á karañ niebywa/
 Práwa ich iako owó Páiecyna!
 Pan sie przebyie v więźnie chudziná.

XXXIX.

Wierząc co/ oni co zowz wolnością/
 A rozpusty też pole wyuzdany/
 Co napuścił z swoio sie zwierzchnośćo
 Zródzie obchodza brykając na Pány/
 A między soba nieśluzna równośćo /
 Uzięże zwyżkami chca porównać stany :
 Poddanych zaś swych nad Turczyną cięży
 Jako każdy z nich gdeży y ciemieży.

XXXX.

Przez te tedy ich co się nła tak chlubia
 Wolność/ naprzod się Polacy poślizno/
 Acora tak oni nieważnie lubia /
 Jak muchy sorbet przyprawion truciźno /
 Przez co wrośli/ przez to się y zgubio
 A wrych Kanarach Arseniku gryzno/
 Jeno subtelnie wte ich wpędzić mająnto /
 Wola Bondego niż zgube ościanta.

XLI.

Wtórym progressie takbym wam chciał ródzić /
 Śnádniejszy oblow gdy zamacisz woda;
 Naprzod osęka w Seymy ich zawaódzić /
 Między soba ich mieścić niezgoda :
 Jednego dwóchli dość náco sprowódzić/
 Co potrześaćie prawem y swoboda/
 Jedynym tylko/ niepozwalam/ słowem
 Zerwa Seym bytwnym wolnośći Karowem.

Apo

XL.

A potym Woysko ktore liczne maio
 Ale nieplacne/ wsluzbie przez czas dlugi:
 Niechay sie co im winno pozuwao/
 O zacrzymiane blorac sie Zaslugi/
 Strzaly w ruzinie mocneyse bywao/
 Niezpaga sie drzwi gdzie spolone fugi/
 Wiec tej y oni niechay zwlasek nowy
 Dzynio/ w zaszyc Zaslug swych y glowy:

XL.

Ale ze twierdza tak zadna nie siedzi/
 Kedyby Osiel nie wshedluczny zlotem:
 Mammona zlichey narzucic ich miedzi/
 Nie zaraz sbyrym glowie ich kłopotem/
 Dopteroz Juzel w cac rzucic gawiedzil/
 Hoynym Phalernem podsyciwszy potem/
 Ktory kazdy z nich tak smakuis chciwie/
 Nie pite by byl/ leć zeby pil zywie/

XLV.

Zahuca predko po swoich Seymitach
 Condens wbytkim/ bedzie w sercu w mowie:
 A wroczytych przy stole otrzytach
 Pusciwszy pelne wypita za zdrowie
 O niem y w Domu/ o niem na Publikach/
 Senat sie znoscic bedzie y Poslowie/
 A z przysiega sie/ ze co im Dalezy
 Wshedl. Borbon ich pewnie nie oddlezy.

XLV.

Ktore iesliby nieusly sposoby/
 Klekciego sie zbraniali Plastrzyka/
 Wten czas dopiero ius trzeba bytoby
 Na nich groznego porusyc Pacyka/
 Wziac dawne dziele z nich zasiagnac proby/
 Nauczyc tego lat moich Kroynika/
 Jako w Wolostkiej dotad Bukowinie/
 Jus nie kley z drzewa/ ale krew ich plynie.

XLVI.

Tak wiec uwajnie zrazu konia czwiczem/
 Gdy nosic Jeysea na sobie pozyna/
 Glaszem/ mlastamy/ Jestli krnabny/ biczem/
 Kawalkator go mocno w boki w scina/
 Wlasnie tak Trybem bywa Ogrodniczem/
 Ktory przy drzewach/ precz wilki odcina:
 A Doktor nawet kiedy wkim krowie sile/
 Ony wpuusza zacinaiac zyle.

XLVII.

Puscic by nanich postrach obey woyny/
 Ten niegotowych naypredzy wstrasy;
 Ze kazał Stambol/ krowie rozlewca hoyny
 Silistryistiemu armowac sie Basy:
 Ze Krym y Tlahay nigdy niespokoiny
 Wnadzicie lupu/ chca bydz w ziemi nasy/
 A przysezeni tu sie biora wswaty:
 Juz na Dunaiem wypaszly bachматы
 Pozwoz

XL VIII.

Pozwolic / niechay Budziakowie chyzi
 Wzyna / nagle w Podole zabiegi
 Niechay Sambora wysuna sie blizy /
 Choćby y Wielne zakolatać brzegi /
 Te ubezpieczam zmieczy ich Auzy /
 Ze sami wysla do Franciey spiegi /
 Nie lamiac glowy / niewdaiac sie w kosty /
 Tey ktorey zyzem dozkamy sie Posty.

XLIX.

Wiec je to w nich naywieksza podniata /
 A z tad na Krola wzruszai sie slowki ;
 Gdy ich moznieyszy podzurza ; A za to
 Okazyia swoe wywiera przymowki ;
 Uboga nedza szycac sie Bogata /
 Wiec w te wderzyc rosleyse Makowki /
 Zamilkna / ieno iako na Psy Jezá /
 Tak na tych szersztow bedzie kazn y wieza.

L.

Ale je pierwsi Krolowie niedbali /
 Karanie winnych z reku vpuscili /
 A osalawszy Trybunal im dali /
 Czym dziwnie *Statum suum* ostabili /
 Wszytkie vakansy chociazyby rozdali /
 Bez kary zlosc sie ludzka bardzi sil /
 Znalesc sposob / niech zna poddany miare /
 Skad ma nagrode z tad miec moze karę.

A tey

LI.

A tey by naprzod co z brzegow wylewa
 Sreniawie/ Rogow wrzec niezawadzil/
 Acora w swych myslach/ y te czesto wiewa
 Siebis czy kogo na Thronie osadzil:
 A mowi/ niech sie Francuz niespodziewa/
 Aby mu za mnie w Polsce byli radzi:
 Zwaliby ten Pniak z drogi/ tak pokusy
 Ustano/ Acors nastaly Rakusy.

LII.

Tak kiedy Polska Bellony Zawzisty
 Ustawney bedzie podlegac fury; /
 A potym falszem miedzianey monety
 Z niewolem one do swojej fakticy/
 Sprawiedliwosci dopieroz Tron swiaty
 Wywrocic gwoltem. Tamze Electicy
 Stanowic Prawa / *Vexillis protensis*
Et qua capulus dictaveris Ensis.

LIII.

Zatrzykna Viuat, nietylko Ziemiannie /
 A Sarmackiego co bertu sluchalo /
 Ale y nase podziemne ochlania /
 Ize przewiodly/ swe poctechy maia /
 Za wielki dochod Plutonowi stania /
 Ze sie Polacy z Francuzy bratao :
 Zadrzy Austria, y co strzydla Bersy
 Zachodni Orzel / predko sie wypierzy.

Jeno

L VI.

Jeno wymowit. zaraz gmáchy ctemne /
 A Katarachy piekielne zádrzály
 Smierzch wieczny wśedzie! á piece wapienne!
 Echneyśka powodz z plomienia wydály;
 Ikrza sie lochy / y klusy bezdenne /
 Hymery Krzeczka Auern wyie cály:
 Jáť gdy w rozdeté Jámy wicher winie
 Po wielkim huczcy feleśt Apeninie.

L V.

Przypádlá ráda; wota ida zgodnie /
 Otrabion Edykt w Piestkielney Kátuszy/
 Juz Tyzyphona głowe sámorodnie
 Wártkozem Wezow ocozona pusty
 Juz Eumenidy / swe pala pochodnie /
 A woz Bellonie zátacza Koniuszy /
 Złość / pomsty / mordy / z swa niecnosť Máciora
 Woyna / do Polski rotámi sie biroa.

L VI.

Jczy miedz bita / w wálnym mtoey /
 Choć ia pietnusia Wience z Lauru wite
 K: B. Węgierśki / y Urábzył złoty /
 Cierpia wygnánie á mniey przyzwoite /
 W Myncárśkich Kuzniách / przybywa roboty /
 Zent sie w ogniu z miedzia skto sowitz /
 Choć sie lud skárzy / y swa zwierzchnosć wini
 Pilni swey pracey Tymph / y Borácyńi.

D

Sams

LVII.

Sam zasłużony w tym się żołnierz żali /
 Ze krewny wysławszy / wiek spędziwszy młody /
 Co Szyku nigdy y dobytey ślali
 Niewidział / przed nim porywa nagrody :
 A desperniac w tey dzielacy ślali /
 Na Ojczyźnie swey chce wetować ślody /
 Bolesna mu to ; gdy widzi / a ono
 Kopita służy / żołd bierze wrzeczono.

LVIII.

Abryatyckiey tak wiec na obnoby /
 Gdy z Euronotem Auster się wspieraia
 Gwałtowne wiatry / przeciwioć się środze
 Oblębny Okred tam y sām niecacia
 Zewszad go kłocac. Toż Polskę niebobdze
 Teraz Piekielne Jedze wyrzadzacia
 Kiedy postronnych niezwalczona rązem
 Wiec to domowym ponękać żelazem.

LIX.

Niepietwey iednak fundamentu rusza
 Aż osłabiwszy podpore iedyna
 Sprawiedliwości ; ktora Polski Dusza
 Bez ktorey Państwa waleis y gino
 Tym biczem kilku wściawszy / sobie rusza
 Ustronić wszytkich moźnieyszych ruina
 Gwałt prawa czyniac. Cny Marszałku a ey
 Już obwołane pierwszy masz mandaty.

Ty

LX.

Ty ktorys nigdy namnieyſzy Publici
 Nie omieſtkiwal / dla miley Oyczyzny /
 Ty ktorys Szwedkie Karolowe ſytki
 Gromiac rozdawal im nie bez krwi bliſzny
 Ty coſ Węgierſkie Żartkie Kopuńſki
 Zgnioſzy Siedmigród ſpuſtoſzył im żyzny
 Cny Bohaterze tuć ſławy przybywa
 Sam na cie Wojny mandac obwoływa.

LXI.

Tys Krola wwiodeł / dotrzymał Korony
 Młato niewſietey w Szwedzkie deſoſity
 X Pogromiwoſzy Moſkiewſkie Szkwadrony
 Z Szeremetas miał Tryumph znanienity
 Teraz zelżywie ieſtes obwiniony
 Gdyć a to zazdrość białą rok zawiety
 Idzieſ niewinny z Oyczyzny Pielgrzymem
 Tys Affricanem / a twa Polſka Kzymem.

LXII.

Niewdzieczna Młatko on ſie błaćć bedzie /
 Wgnańcem cudze poćieraiac ſtrony
 Ale niewinność tego gloona wſedzie
 Opowie ſwiatcu że ieſt ile Szadzony /
 Ty ſie przeciwiſ w tym Kzymowl Trzedzie /
 Ktory wypędził meżne Scypiony
 Wgnańcem mabry Cicero wedruie /
 Gdy nań niecnota Verres inſtyguie.

LXIII.

Stoycie Sedziowle / nie Klobyufowa
 Sprawe Sadycie: Swiadkowie nairci
 Blahе dowody / na niewinna glowe
 Nieprzytaciele sterdsa sie wvjteci /
 A ty Bareniczku ktorys Judasowe
 Wjial na sie postaci / chciey to miec w pamieci
 Ze przydzie ten czas / kiedy zdrayca zdradnie
 Pokonan bedzies / lub zginies skradnie.

LXIV.

Alle o Boska opaczności wieczna
 Ktora dodacies niewinnym obrony /
 Przeciwno ktorey zlosc ludzka wsteczna
 Nawet piekielne nieprzemoga brony /
 A gemuz reką twoią teraz wsteczna /
 Ze ognistemi niemści sie Piorony
 Krzywdy cāk tawney o Altea swieta /
 Niedarmos z Diemle na Niebo iest wjieto.

LXV.

Niedarmo wolaš Kāta niewinności /
 Ida posielki z Nieba y odludzi /
 Nie z chodzi Woysku na tey jarliwości:
 Tesz chuc w Diemianach wzalenie budzi /
 Wielka y Mala Polska swoje wlosci
 Opuszcza / ida bogaci y chudzi
 Alle w przod prosac zebzo Krolu Pānie /
 Mley nad niewinnym tym / wlitowanie
 Taka

LXVI.

Takli nam mile domowe hálasy/
 Przez ktore táwnie Oyczyzná niszeje?
 Dosie Brwie Polskiey po te wshytkie czasy/
 Nie hamowaním potokiem sie leje/
 Pelne sa Jencow Rozłowy y Jassy
 A predko zbrańcow naszych Krym z Polszeie/
 Szpecnie woluiem/ mizerniey zwoyciejem
 Kiedy sie wnetrznym zgubtemy orezem.

LXVII.

Nie zmieky prozba zagniewanych vsy/
 Prozno przyczyny / dáremne suppliki
 Cierkie Armády z Arsenatow rusy/
 Niemieckimi ia ogrodziwszy piki/
 Bratnie Choragwie przeciwny wiátr pusy/
 Syn przeciw Oycu w rozne idzie syki/
 Strách / žal / stomotá wstyd / widzacy tze
 Przeciwno Krzyzom ná Choragwiách Krzyze

LXVIII.

Stoi tak co gonisz / wpádniesz w samotowke/
 Insa wcielac / insa kto wchodzi/
 Odnieśże owe Woyskowa przymowke:
 W bitwie dwa rázy mylic sie niegodzi/
 Poznaś á predko Miásto Czeszochowke/
 Dla nabozenstwa ledy Parnik chodzi/
 Uczci y Lithwa / wiem ze ten dzies swieci
 Ktorego byli pod Mury przyteci.

LXIX.

Młodo y ná tym w ten znouu goniony/
 Taniec sie Woyská wporczywe wioda/
 Obiektly wbytkie Wielgopolskie strony:
 Gopleyskich Jezior przegrodza sie woda/
 Stárzy sie Kolnik wntwecz obrocony/
 A Szlachcic cieszka narzucony szkoda/
 A z tych kiedy kto z Stárga swa przychodzi/
 Fractus to belli / wieść sie ta roschodzi.

LXX.

Fractus to belli: Wiec takie ściecie
 Takieś bedźciecie zbierali owoce/
 A kiedy chćiwie krwie brátniey prágniecie/
 Da Bog sie w swóiey zmyciecie posoce/
 Dáley Zwiazkowi lub folgować chćećie/
 Sámá ich reká Bostka inż kłopoce:
 Szóstciu Tysięcy Niemcow Szquadron duży/
 Zbie przy Montewskiej ná głowe káluży.

LXXII.

A w tym Tráktaty/ bo pokótu prósi:
 A szczyrze zebrze láski nte gniewány
 Tym że zwycięzca nic sie nieunosi/
 Z pokora idzie do Páná Poddany/
 A to nie dosyc szepca wcho costi/
 Trzeci raz inż test ná Slosto wygnány/
 Cokolwiek miał sil ciemny Stry/ te calkiem/
 Wywárt niewinnym wszac sie nád Marszałkiem
 A ty

LXXII.

A ty one Miasto Wrocławiu bogaty /
 Ktoreś wielkiego Wygnancá przysto /
 Ty ktore kiedyś do Polski przed lary
 Należac / gróciś Sarmáciey było
 Ten twoy postpekć animusówary
 Wiecznie w spominac w Polsce będzie miło
 Gdy za twych murów potężna Paizo
 Do Marszałka sie Jedze nie przybliży

LXXIII.

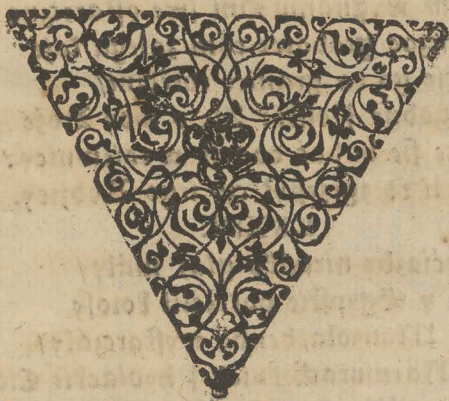
Leć ktoż doścignie wyrokć przebwieczne /
 Kto zgadnac Dekret woli Boskiej moze /
 Na tym wygnaniu Dni swe ostateczne
 Kongoc grobowe tam zálega toje.
 Czyliście go to granice tuteczne /
 Nlegodne Polski? Ale o moy Boże
 Wiechce sie badać co jest w ciałemnicy?
 On li to zgrzeszył gý tego Rodzicy.

LXXIV.

Alle chociażby niecyłko gład máty /
 Leż y Egypskie pokreslił kolosy
 Ktorez Mauzola benda wystarczály /
 W Marmurách kuac Pchydiackie Ciosy /
 Zeby okryślic animus wspaniály
 Głosac niewinność tego pod Niebiosy /
 Jeno też Cnoro w tymes jest bogata /
 Ze samey sobie samaś jest zapláto.

Zedrgnie się Hispan aż za Gadytanem /
 A niewinności tego się wzięli /
 Od niego bity Szwed za Oceanem /
 A Wasz wam beda dziwo wali :
 Ze w wolney Polsce pod obcym Panem /
 Tym o przykładzie nigdy nie słychali /
 Aleć już Kamień żegna cie co czytaś /
 Wiencę powiedza żywi gdy ich spytaś.

EPITHYMBION,

SEV TVMYLVVS CÆSIS ADMONTWY
GERMANICIS LEGIONIBVS.

Siste vomerem Crusuiciensis Arator,
& adfatis Goplæo littori parce iugeribus

Etenim

Hac congestâ humo

Ingens Germanicorum cadaucrum acruus tegitur,

Tragicum Orbi Polono spectaculum

Polonorum conducticii contra Polonos stetero,

à Polonis cæsi,

illi sunt

Qui multo ære empti,

Inter causas publicæ paupertatis primo,

deinde,

Inter Instrumenta opprimendæ libertatis habiti,

vt colorem Ciuile bellum habere posset,

illud sanguine suo purpurarunt.

E

Ante

Ante prælium Triumphabundi
in prælio cæcidere:
Publicæ paci victima
Et qui ad pugnam cursim venerunt,
raptim pro spolio, mortem recepere.
Percussorem quaris?
Iniquitas causa fuit;
Ab hoc loue hi Gigantes prostrati;
Quo hoste edita strages?
Ab amica manu colligati exercitûs,
Septem manipulis rotario milite
Quater mille Virum, vltici ferro cæsi
Duo millia cæno hausti
reliquis fugâ consultum
Illi interiære;
Qui viui quietem cum ferre non possent,
pacem mortui accelerauere.
Excussum curru solis Phaëtonem
Hic tumulari contigua credidit vicinia,
Nisi quod illi mæstra sorores
In Eridani Ripâ,
crebro lachrimarum Imbre
parentarunt.
His viduatæ Vxores,
In Goplæo Littore, multo eiulatu,
Dixere naniam.
Vrge nunc securus Aratrum Incola,

Et

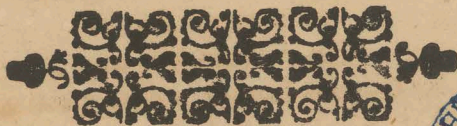
Et fessos boues graminoso dimitte littori,
premant Vago terram vestigio graues abigeis,
Cruficiensemq; posthac orā fertiliorē spera,
quæ toties I heutorico imbuta cruore,
pinguescit.

Ara securus & vale sospes.

NAGROBEK NIEMCOM.

Pod Montwami w Potrzebie pobitym.

T Nad brzegiem odnogi wstawionego Gopta /
Keta Zwolstowych Niemcow Brolew: pognios
Niepomogto Sib faier) predko bystre bronie/ (clā/
Srogie w ludnym sprawily pokos Garnizone :
Jedni sie na Murawie z smiercia przywitali/
Drudzy w kaluzy zycia Ignia cey odstradali;
Wszystkich wiedney mogile pod okropnym Niebem/
Smurne Zonki wzcily placzliwym pogrzebem/
Kataiu iuz rodzayna Orz Ziemie bezpiecznie /
Tuzci Wolow w slaciey ci nie wezmo wiecznie.

11,006.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0010390

